

KM (Knowledge Management)

สถานภาพอุตสาหกรรมไทยในตลาด AEC

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของไทยในระบบเศรษฐกิจโลก และรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจถึงสถานภาพของอุตสาหกรรมไทยในปัจจุบัน จากการศึกษาสถานภาพของอุตสาหกรรมไทยโดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT Analysis ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีแรงงานที่มีทักษะ
2. อัตราค่าแรงงานต่ำ
3. มีวัตถุดิบทางการเกษตรที่มีศักยภาพ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ และมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย
4. มีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค เป็นประโยชน์ทั้งในแง่การขายสินค้าและหาวัตถุดิบ และสะดวกในการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
5. การคมนาคมขนส่งทั้งทางบก และทางอากาศครอบคลุม และรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. มีพัฒนาการทางธุรกิจ การค้า และอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

จุดอ่อน (Weaknesses)

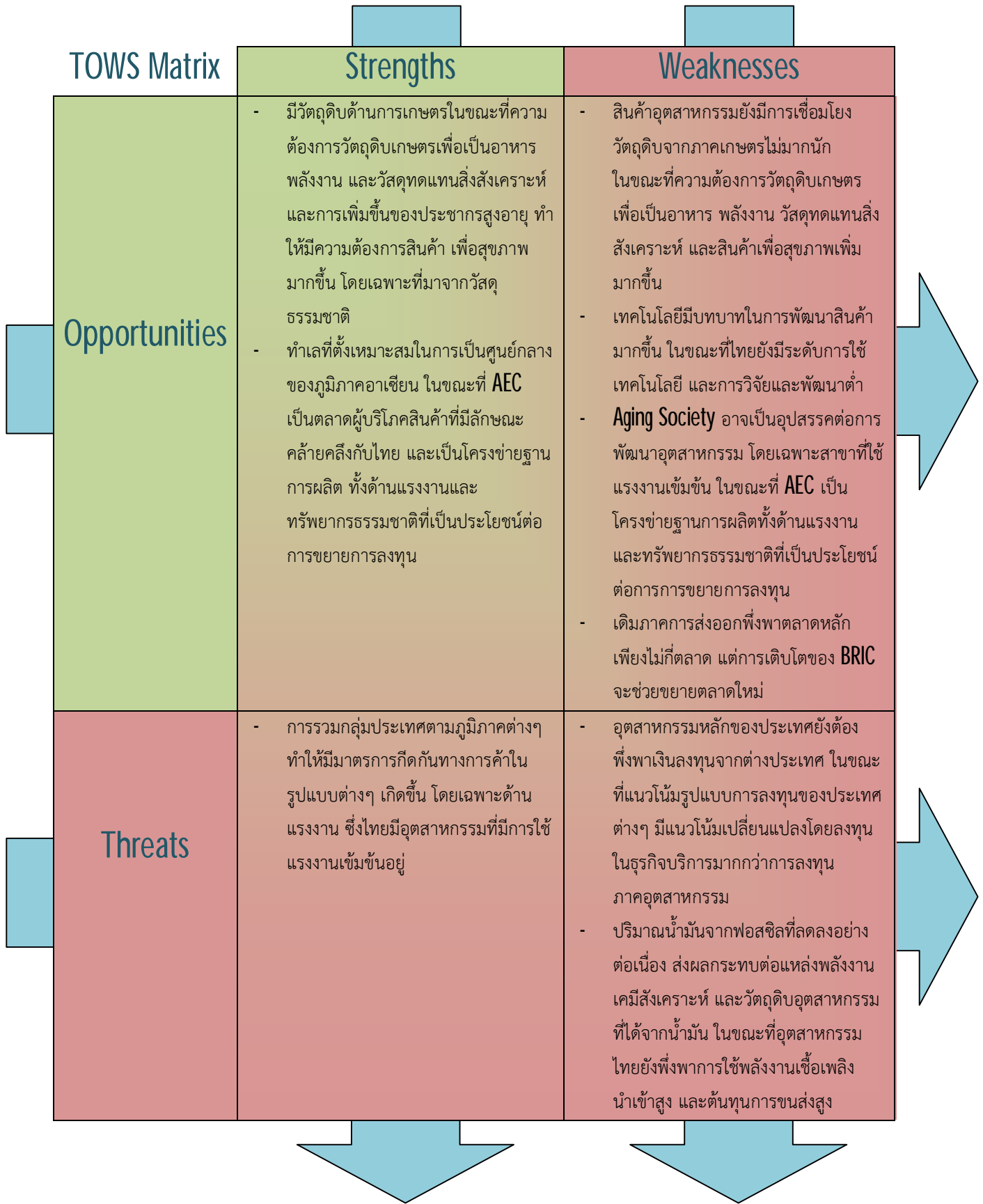
1. ภาคการผลิตของไทยยังมีประสิทธิภาพต่ำ (ผลิตภาพแรงงาน และประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับมาตรฐาน)
2. ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับต่ำ (ระดับการศึกษา โครงสร้างทางเทคโนโลยี โครงสร้างวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข)
3. การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ
4. ขาดแคลนแรงงานจากค่านิยมการทำงานและการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป (แนวโน้มสายอาชีพเริ่มน้อยลง)
5. แรงงานการศึกษาต่ำและมีอัตราการเข้าออกสูง
6. การกระจุกตัวของพื้นที่อุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ และการอพยพเข้ามาทำงานในเมือง
7. สัดส่วนโครงสร้างประชากรสูงอายุเพิ่มมากขึ้นและวัยทำงานที่ลดลง
8. อุตสาหกรรมหลักของประเทศยังต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีการลงทุนสูง เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น
9. สินค้าหลักในการส่งออกของไทยยังเป็นสินค้าที่พึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ
10. สินค้าอุตสาหกรรมยังไม่มีเชื่อมโยงวัตถุดิบจากภาคเกษตรมากนัก
11. ภาคการส่งออกพึ่งพาทลาดเพียงไม่กี่ตลาด คือ อเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดหลักของทุกประเทศในโลก จึงต้องประสบกับการแข่งขันที่สูงทั้งในด้านราคาและคุณภาพ
12. ต้นทุนการขนส่งสูง
13. พึ่งพาการใช้พลังงานเชื้อเพลิงนำเข้าสูง เพราะแหล่งพลังงานภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา
14. ความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ
15. ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ส่งผลให้การดำเนินนโยบายการพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง

โอกาส (Opportunities)

1. ตลาด **AEC** เป็นตลาดผู้บริโภคที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับคนไทย และเป็นโครงข่ายฐานการผลิต ทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติ
2. **ASEAN** จะช่วยทำให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นและช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆมากขึ้น
3. **AEC** จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุน (การยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด)
4. **ASEAN Plus** กับประเทศที่มีศักยภาพอย่างจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวของอุตสาหกรรมให้มีระบบการผลิต และผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
5. ความต้องการอาหารที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร นับเป็นโอกาสของไทยในการส่งออกสินค้าเกษตรพื้นฐาน
6. กระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและ การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ ทำให้มีความต้องการสินค้าเพื่อสุขภาพมากขึ้น
7. การเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการของเทคโนโลยีด้าน **Bio-technology** และ **Material Technology** เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น

อุปสรรค (Threats)

1. การรวมกลุ่มประเทศตามภูมิภาคต่างๆ ทำให้มีมาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆเกิดขึ้น อุตสาหกรรมไทยที่ส่งออกข้ามภูมิภาคต้องปรับตัว และมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เป็นอุปสรรคในการแข่งขัน
2. ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดมาตรการควบคุมสารเรือนกระจก ทำให้การกำหนดโครงสร้างอุตสาหกรรมของไทยต้องคำนึงถึงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วย โดยในอนาคตแนวโน้มการตัดสินใจของผู้บริโภคจะคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ
3. แนวโน้มรูปแบบการลงทุนของประเทศต่างๆ ให้ความสนใจในธุรกิจบริการมากกว่าการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ทำให้อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาเงินทุนต่างชาติ อาจได้รับผลกระทบเรื่องการขยายตัวของอุตสาหกรรมได้
4. ปริมาณน้ำมันจากฟอสซิลที่ลดลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อแหล่งพลังงาน เคมีสังเคราะห์ และวัตถุดิบอุตสาหกรรมที่ได้จากน้ำมัน ซึ่งประเทศไทยใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ต้องนำเข้ามาก ต่างจากประเทศที่พัฒนาในระดับสูง เช่น ญี่ปุ่น อเมริกา และสิงคโปร์ ที่พยายามลดการใช้ น้ำมันดิบและถ่านหิน แต่หันมาใช้พลังงานทางเลือกและพลังงานหมุนเวียนที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้มากขึ้น
5. ภาวะวิกฤติใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันและมีผลกระทบทั่วโลก (การเงิน โจร ภัยธรรมชาติ) ล้วนแล้วแต่เป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งสิ้น

สถานะของสินค้าอุตสาหกรรมไทยในตลาด ASEAN

ที่มา : 1. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC): โอกาสและผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทย
The Library, Faculty of Medicine Chiang Mai University
www.med.cmu.ac.th

2. ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย
ภายใต้โครงการกิจกรรมเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

จัดทำ : นางสาวแพรววดี วินิจสินธุ์ นักวิชาการสรรพสามิตปฏิบัติการ ส่วนมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี มจ.2